

вимагає організації чіткої роботи портових елеваторів, або побудови нових потужностей на 8,5–9,0 млн. т.

Література

1. Боднар О. В. Формування цінових тенденцій на зерновому ринку України / Боднар О. В. // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2010. – Випуск 154.1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnuu/2010_154_1/10bov.pdf.

2. Нікішина О. В. Стратегічні орієнтири розвитку зернового ринку України / Нікішина О. В. // [Електронний ресурс]. Режим доступу http://www.confcontact.com/20110629/6_nikish.htm.

3. Дергалюк І. В. Національні інтереси України на світовому ринку зерна // Вісник Академії митної служби України. Серія «Економіка» – 2009. – № 1. – С. 80–87.

4. Василькова К. І. Як заробити на врожаї // Економічна правда [Електронний ресурс]. – <http://www.epravda.com.ua/columns/4ab1f3c2237c5/>.

МИКОЛА ЖАВКО

Науковий керівник:

к.е.н., доц. Гродський С. В.

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКСПОРТУ ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНОЮ

Зараз наша країна експортує продовольчу і сільськогосподарську продукцію в 190 країн світу та посідає провідні позиції на світовому ринку, зокрема, з експорту олії.

Головними продуктами експорту в 2016 році традиційно були зернові культури, олія і насіння олійних культур, соя, цукор та м'ясо. Ключовими ринками збуту були країни Азії (45,9% експорту, 7 мільярдів доларів), Євросоюзу (27,5%, 4,2 мільярда доларів), Африки (15,7%, 2,4 мільярда доларів), СНД (7,7%, 1,2 мільярда доларів), а також США (0,9%, 45 мільйонів доларів).

В загальному в українському експорті в 2016 році домінували продовольчі товари та сировина для їх виробництва (45,4%) а також чорні та кольорові метали та вироби з них (24,1%), причому в 2016 році обсяги експорту продовольчих товарів та сировини для їх виробництва зросли як в абсолютному, так і у відносному вимірі.

Останнім часом в Україні доволі багато надій покладається на зростання вітчизняного експорту завдяки початку функціонування зони вільної торгівлі з ЄС з 1 січня 2016 р. З початку дії режиму Зони вільної торгівлі український експорт до ЄС зріс на 7%.

Але експортна діяльність в умовах функціонування зони вільної торгівлі з ЄС вимагає від української сторони не просто покращення організації цієї

роботи, а переведення її на якісно новий рівень. Причому стосується ця вимога і діяльності підприємств, і діяльності державних органів. Водночас іноді висловлюється думка, що після початку функціонування зони вільної торгівлі з ЄС імпортна європейська продукція витіснить з нашого внутрішнього ринку товари українського виробництва. Однак за нинішнього обмінного курсу євро до гривні такі побоювання є безпідставними, оскільки цінова конкуренція на вітчизняному ринку поки більше сприяє українським товаровиробникам, ніж європейським. Щоправда, як демонструє і вітчизняний, і міжнародний досвід, постійно покладатись на переваги виключно цінової конкуренції не варто.

Торгівля з країнами ЄС продовжує демонструвати позитивну динаміку. Так, експорт товарів за підсумками 12 місяців 2016 року відносно аналогічного періоду 2015 року зріс на 4,4% (на 535 млн дол.), при цьому імпорт товарів з країн Союзу порівняно з аналогічним періодом 2015 року збільшився на 6,6% або на 486,3 млн дол.

В експорті товарів до країн ЄС спостерігалось зростання обсягів по переважній більшості галузей. За 2016 рік найбільше до ЄС зросло постачання продукції АПК та харчової промисловості (на 531,7 млн дол.), деревини та паперу (на 94,4 млн дол.), машинобудування (на 89,1 млн дол.), різних промислових товарів (на 88,1 млн дол.) та продукції легкої промисловості (на 60,9 млн дол.). Особливістю експорту товарів до країн ЄС у 2016 році було те, що місячні (крім липня) фізичні обсяги експорту були дещо вищими, ніж у відповідні періоди минулого року. Хоча фізичний обсяг експорту товарів з України до країн ЄС у серпні 2016 був більшим за попередній місяць (на 407,1 тис. тонн або на 10,5%), однак, завдяки ціновій кон'юнктурі на зовнішніх ринках, вартість експорту товарів у серпні поточного року проти липня зменшилась на 34,4 млн дол. (на 3,2%).

У той же час, в імпорті товарів з країн ЄС (28) спостерігалось зростання обсягів по всіх галузях, крім мінеральних продуктів. З огляду на вищенаведені тенденції розвитку експортно-імпортних операцій України, а саме – зменшення експорту товарів на 9,0% та імпорту на 0,9%, за підсумками 2016 року сальдо торговельного балансу у зовнішній торгівлі товарами склалося негативним у сумі 1,9 млрд дол.

У вересні 2016 року порівняно з вереснем 2015 року значно скоротилися обсяги експорту товарів до Російської Федерації (-145,1 млн дол.), Китаю (-55,4 млн дол.), Саудівської Аравії (-55,0 млн дол.), Єгипту (-48,0 млн дол.), Швейцарії (-33,1 млн дол.), Японії (-27,7 млн дол.), Таїланду (-24,7 млн дол.), Туреччини (-24,3 млн дол.), Джибуті (-19,9 млн дол.), Малайзії (-18,6 млн дол.), Лівії (-13,7 млн дол.), Казахстану (-12,7 млн дол.), Ефіопії (-10,6 млн дол.).

У той же час, відбудеться нарощування поставок до Індії (+68,6 млн дол.), країн Європейського Союзу (+49,0 млн дол.), Марокко (+35,7 млн дол.), Лівану (+23,6 млн дол.), Алжиру (+19,6 млн дол.), Філіппін (+17,6 млн дол.), Бангладешу (+17,3 млн дол.), Нігерії (+15,5 млн дол.) та Білорусі (+13,4 млн дол.).

При цьому зросли поставки жирів, олій, готових харчових продуктів (на 55,5 млн дол.), цукру і кондитерських виробів (на 19,2 млн дол.), м'яса та їстівних субпродуктів (на 3,1 млн дол.), овочів та бульбоплодів (на 2,5 млн дол.).

Україна постачає на Схід великий асортимент продовольчих товарів, у тому числі молочну та м'ясну продукцію. Водночас азіатські країни мають особливі вимоги до якості аграрної продукції. Тому для багатьох підприємств питання експорту ще залишається відкритим.

Серед позитивних чинників які впливають на експорт продовольства можна назвати такі:

- Сильна девальвація та вища міжнародна конкурентоспроможність
- Безмитний доступ на ринок ЄС завдяки автономним торговельним преференціям

Серед негативних – такі:

- Недостатнє відшкодування ПДВ експортерам
- Економічна слабкість регіону, особливо Митного союзу РБК
- Суттєве зростання протекціонізму з боку Росії, особливо щодо України

Для удосконалення експорту продовольства Україні слід виконати такі основні завдання:

- Усунути негативні внутрішні чинники, особливо неефективну систему відшкодування ПДВ, що є ключовою проблемою для експортерів
- Стимулювати експорт до країн ЄС/не-СНД через імплементацію ПВЗВТ та запровадження міжнародних стандартів
- Розвивати фінансові інструменти для стимулювання експорту, такі як експортне кредитне агентство
- Створити цілісну систему стимулювання експорту, яка б зосереджувалась на майбутніх можливостях, а не на минулому.

Література

1. Інформаційне агентство УНІАН. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.unian.ua/eurobusiness/1462571-ekspport-ukrajinskogo-prodovolstva-v-es-z-pochatku-roku-zris-mayje-na-70.html>.

2. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ier.com.ua/ua/publications/articles?pid=5503>.

3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=0596e42e-293b-4c36-87fc-8d0f2bf780de&title=PidsumkiZovnishnoiTorgivliUkrainiZa8-Misiatsiv2016-Roku>.

4. SME Promotion in Ukraine. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://knteu.kiev.ua/file/MTc=/ede82e61d58773bb17b94e3fa3ea6a78.pdf>.

ОЛЕНА КАРАСЬ

МІЖНАРОДНИЙ ВИСТАВКОВИЙ БІЗНЕС

Виставкова галузь динамічно розвивається і знаходиться у сфері особливої уваги держав. Визнання у світі виставкових компаній, створення виставкових